

Finansdepartementet
113 33 Stockholm

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.sba.bb@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss från Finansdepartementet på Boverkets rapport 2020:21 Mått på bostadsbristen – förslag på hur återkommande bedömningar ska utföras (Regeringskansliets diarienummer Fi2020/05250)

Länsstyrelsens ställningstagande

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget till modell för att beräkna bostadsbristen.

Länsstyrelsens synpunkter

Boverket har lämnat förslag på hur återkommande bedömningar av bostadsbristen ska utföras samt enhetliga begrepp som ska användas vid kommunikation kring bostadsbristen. Avsikten är att de presenterade beräkningarna ska kunna användas i arbetet med bostadsförsörjningsfrågor och underlätta arbetet med att planera, utföra och följa upp insatser för att åtgärda bostadsbristen. Vad som är en rimlig bostad definieras enligt en uppsättning kriterier och normer. Kvantitativa mått visar hur många hushåll som har en boendesituation som inte uppfyller de olika kriterierna.

Utgångspunkten är att hushållens situation på bostadsmarknaden, särskilt de med begränsad ekonomi, ska beskrivas och mätas på detaljerad nivå. Det bostadssociala fokuset innebär att bostadsbristen betraktas utifrån ett behovsperspektiv, inte ett efterfrågeperspektiv. Ett antal kriterier för vad som kännetecknar en rimlig bostad för ett hushåll ställs upp:

- Rimlig materiell boendestandard
- Boendeyta som medger matlagning, hygien, sömn, umgänge, lek och förvaring
- Rimlig boendekostnad i förhållande till den disponibla inkomsten
- Rimligt geografiskt läge i förhållande till arbetsplatser, skola och service
- Bostaden disponeras under en rimligt lång tidsperiod
- Rimlig tid att hitta en ny bostad

Länsstyrelsens bedömning är att valet av dessa kriterier är rimliga.

Boverket har sedan tagit fram ett antal mått för att försöka matcha de kriterier de ställt upp för behovsbaserad bostadsbrist. De två mått som bäst sammanfattar bostadsbristen är antalet trångbudda hushåll och antalet hushåll med ansträngd boendeekonomi.

Beräkningarna ska kunna användas som underlag för politiska beslut i bostadsförsörjningsfrågor. I och med att ansvaret för bostadsförsörjningen främst ligger på kommunerna så har Boverket prioriterat beräkningar på kommunal nivå framför beräkningar på högre eller lägre geografiska nivåer. Ambitionen är att beräkningarna ska vara ett verktyg som ska kunna användas brett, både av kommuner och andra aktörer. Beräkningsmodellens transparens, enkelhet och tydlighet har därför prioriterats.

Denna modell utgår från att bostadsbrist mäts som antalet (eller andelen) hushåll som saknar en rimlig bostad. Den ger inga mått på hur många bostäder som behöver byggas (byggbehov). Boverket har därför gjort bedömningen att det viktigaste är att göra en så korrekt uppskattning som möjligt av hur många hushåll som saknar en rimlig bostad i dagsläget. Tillsammans med andra mätningar och mått, exempelvis antalet hemlösa, antalet äldre i behov av särskilt boende, antalet vuxna ungdomar som bor hos föräldrar, så delar Länsstyrelsen Boverkets uppfattning om att de mått som Boverket tagit fram i detta förslag bör ge en god bild av de sammantagna utmaningarna i bostadsförsörjningen. Länsstyrelsen anser att det är bra att Boverket lyfter att det finns ett visst mörkertal. Till exempel riskerar alla nyanlända att inte omfattas av modellen, likaså alla inneboende som inte är folkbokförda på adressen.

Boverket föreslår att de får i uppdrag att årligen beräkna och presentera de mått som de lyft fram i denna rapport och med de nedbrytningar som tagits fram. Lämpligtvis görs en årlig rapport samtidigt som siffermaterialet görs tillgängligt via nedladdning. Länsstyrelsen anser att detta är bra och kan ge en enhetlig och jämförbar bild av bostadsbristen, lokalt, regionalt och nationellt. Det är då lämpligt att rapporten utges under början av varje år för att kunna inkludera dessa aktuella uppgifter i länsstyrelsernas arbete med bostadsmarknadsanalyserna som ska presenteras senast 15 juni.

Boverket föreslår också att de årliga beräkningarna av de föreslagna måtten kompletteras med sammanställande av andra mått som bedöms relevanta ur ett bostadsförsörjningsperspektiv. Detta förtydligar bilden av den utbredda bostadsbristen. Mycket arbete återstår dock innan alla inkomstgruppers bostadsbehov kan tillgodoses. Det behövs en politik som underlättar situationen för hushåll som har svårt att skaffa en bostad på marknadens villkor. Utredningen *En socialt hållbar bostadsförsörjning* (dir. 2020:53) förväntas föreslå åtgärder som möjliggör att fler bostäder blir överkomliga för hushåll med lägre inkomster.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av Landshövding Beatrice Ask med Isabell Söderlund som föredragande. I beredningen har även Bostadsdirektör Bengt Nordström deltagit.

Beatrice Ask
Landshövding

Isabell Söderlund